

Látogatottsági vizsgálat a Hamvas Béla Városi Könyvtárban

A százhalombattai Hamvas Béla Városi Könyvtár 2015. április 13-18. és május 11-16. között egy-egy hetes látogatottsági vizsgálatot végzett. A felmérések idejét úgy választottuk ki, hogy minkét hét „átlagos” legyen, ne zavarja meg munkanap-átrendezés vagy nagyszabású iskolai-városi rendezvény. A vizsgálat eredményei a két hét átlagából származnak.

A felmérés módszertani hátterét a Pest Megyei Könyvtár (PMK) Hálózati Csoportjának köszönhetjük. (lásd: Péterfi Rita írását e számunkban. *A szerke.*)

A vizsgálat előkészítése és lebonyolítása

A vizsgálandó időszakok kiválasztása után a PMK Hálózati Csoportjával történő többszöri egyeztetés során alakult ki a felmérés menete. A vizsgálatot önkéntesek és – a középiskolások számára kötelező 50 órás közszolgálati munka keretében – diákok végezték.

A felmérésről hirdetést tettünk közzé a könyvtár Facebook-oldalán és honlapján, valamint levélben tájékoztattuk a középiskolákat. A meghirdetett alkalmak hamar beteltek, 10 és 16 óra között önkéntesek, 16 és 18 óra között, illetve szombat délelőtt középiskolások jelentkeztek az időpontokra. Egy munkanapot 2 órás intervallumokra osztottunk, így hétköznap 4, szombaton 2 időszáv keletkezett.

A vizsgált munkanapokon nyitástól zárásig a könyvtár bejáratánál minden látogatót tájékoztattunk a felmérésről, majd átadtunk neki egy A/7-es méretű űrlapot, amit távozáskor le kellett adnia. Az adminisztrációt végző személyek rögzítették a belépés és kilépés idejét, a látogató nemét és korát, valamint a kölcsönzés tényét.

Belépés.....óra.....perc	
Neme	férfi ☐ nő ☐
Kora	14 év alatt ☐
	aktív ☐
	65 év fölött ☐
Kölcsönzött?	
	igen ☐ nem ☐
Kilépés.....óra.....perc	

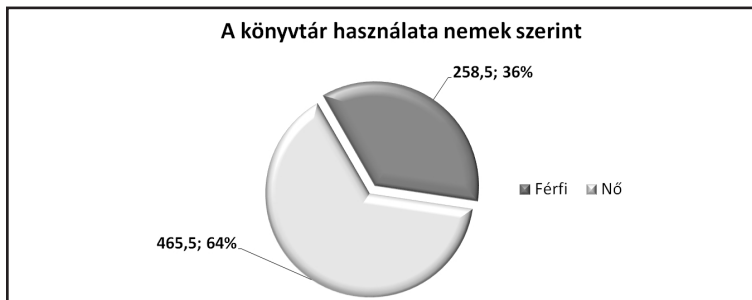
A munkanap végén az űrlapokat borítékba tettük és lezártuk. Az űrlapok feldolgozása során az Excel táblázatkezelő programot használtunk.

A táblázatban a következő adatok szerepeltek:

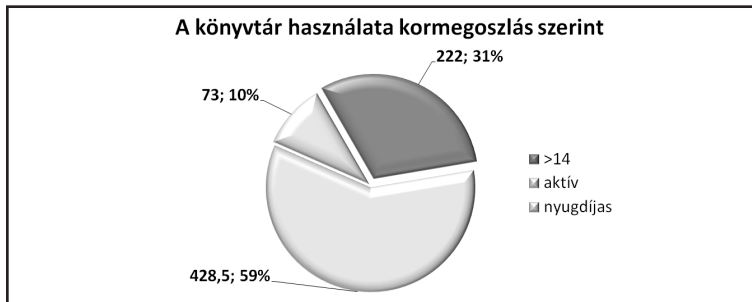
- sorszám,
- érkezés időpontja,
- távozás időpontja,
- a könyvtárban tartózkodás időtartama,
- a könyvtárban tartózkodás időtartama percre átszámolva,
- a látogató neve,
- a látogató kora,
- a kölcsönzés ténye,
- A könyvtárban tartózkodás időtartamának jelölése (az adatok feldolgozása során) 15 perces intervallumokra elosztva (8 órás nyitva tartás esetén 32; 4 órás nyitva tartás esetén 16 intervallum).

Elemzés

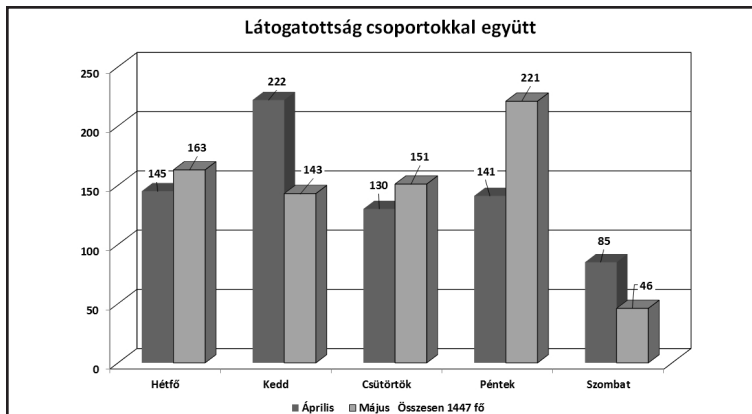
Könyvtárunk szolgáltatásait a vizsgált két időszakban (április 13-18 és május 11-16 között) 1447 fő vette igénybe. A nemek szerinti megoszlás azonos a trendekkel, a könyvtárat közel kétszer annyi nő használta, mint férfi.

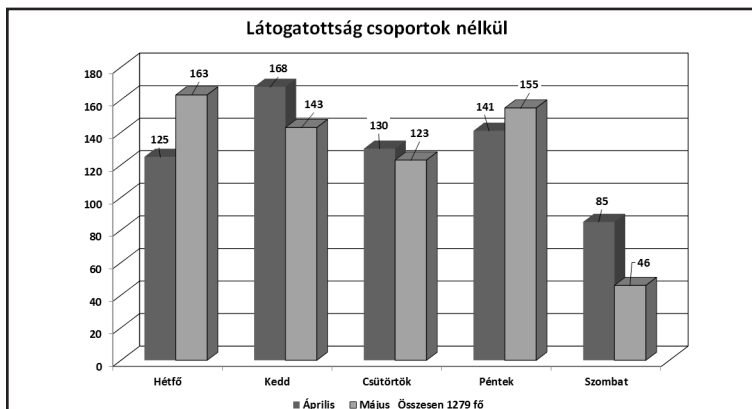
A kor szerinti megoszlás tekintetében elmondhatjuk, hogy a könyvtárat közel 60 százalékban aktív korú használók látogatták, 30 százalék 14 éven aluli és 10 százalék nyugdíjas korú látogató vette igénybe szolgáltatásainkat a vizsgált időszakban.

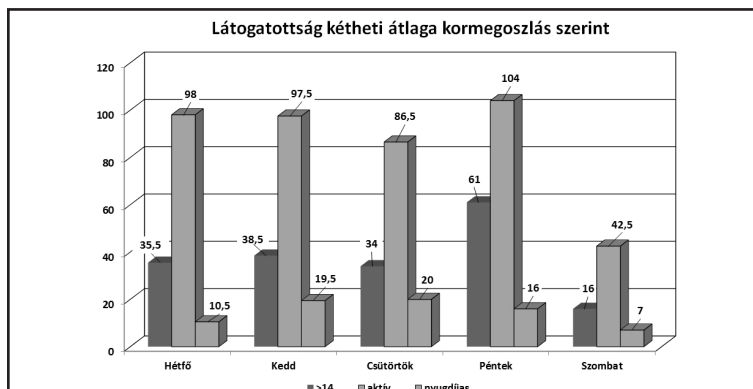
Az 1447 használó a teljes évre kivétve 37.622 látogatást jelent. Ha ezt az adatot Százhalombatta lakosságához viszonyítjuk, akkor elmondhatjuk, hogy a város minden lakója évente kétszer jön el az intézményünkbe.

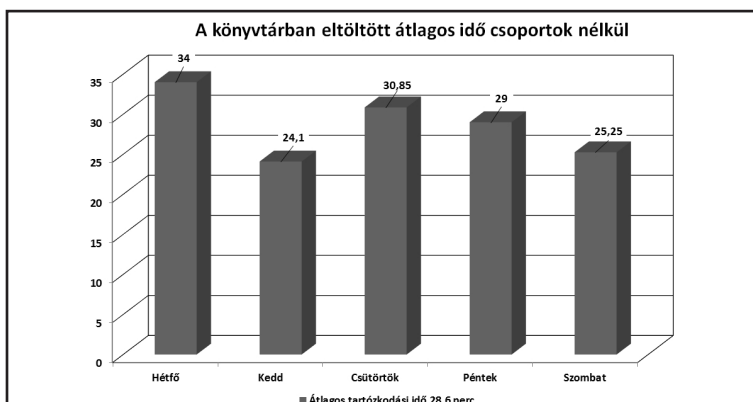
Erősen módosítja a képet a csoportos látogatások száma (iskolai vagy egyéb csoportok, például nyugdíjasok). A csoportos látogatások – értelemszerűen – nem egyenletesen vannak jelen a könyvtár életében; iskolai szünetek, nemzeti ünnepek stb. közeledtével számuk jelentősen megnő. A vizsgált időszak csoportos látogatásainak száma átlagosnak mondható.

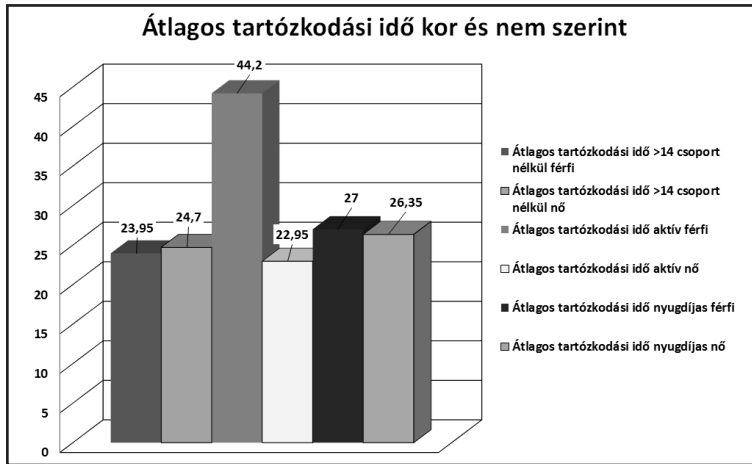
Szolgáltatásainkat minden korosztály igénybe veszi. A 14 éven aluliak a gyermekkönyvtárat, a Városi Archívumot és bizonyos esetekben a zenei könyvtárat látogatják; az aktív és nyugdíjas korú használóink a felnőtt- és gyermek részlegünket, a Városi Archívumot és a zenei könyvtárunkat egyaránt igénybe veszik.

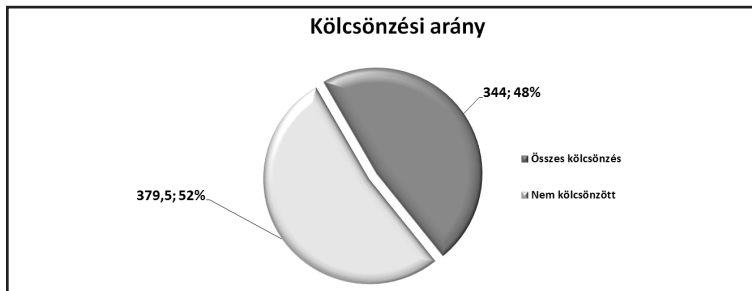
Használóink a vizsgált időszakban átlagosan közel fél órán keresztül (28,6 perc) vették igénybe a könyvtár szolgáltatásait. Amennyiben figyelembe vennék a csoportos látogatásokat, az itt töltött átlagos idő megnőne, hiszen az óvodás és iskolás csoportok általában 60-90 percet töltenek el nálunk.

A könyvtári tartózkodási idő korok és nemek szerint különböző. Legtöbb időt az aktív korban lévő férfiak töltötték a könyvtárban, átlagosan 44 perccel. Őket követik a nyugdíjas férfiak 27 perccel, majd a nyugdíjas nők következnek 26 perccel. A 14 éven aluli lányok átlagosan 25, a 14 éven aluli fiúk 24 perccel; legkevesebb időt, 23 perccel az aktív korú nők töltötték a könyvtárban a vizsgált időszakban. Az adatelemzés során kiderült, hogy az aktív korú férfiak átlagos 44 perces tartózkodási idejét az internethasználattal eltöltött idő emeli meg ennyire, ugyanis nem ritka a három-négy órás internetezés sem.

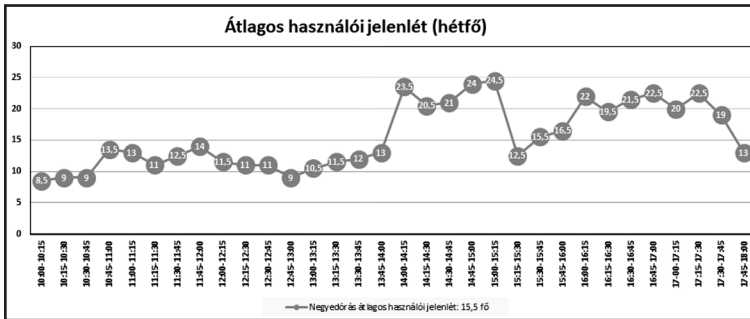
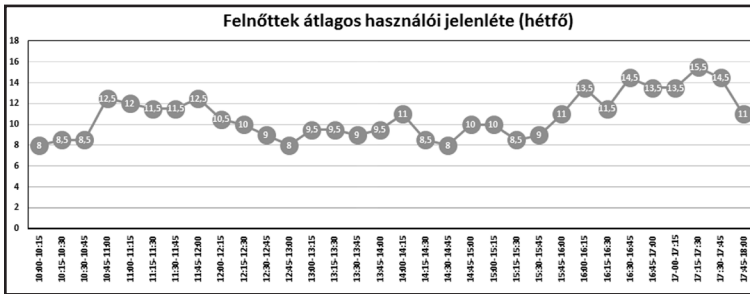
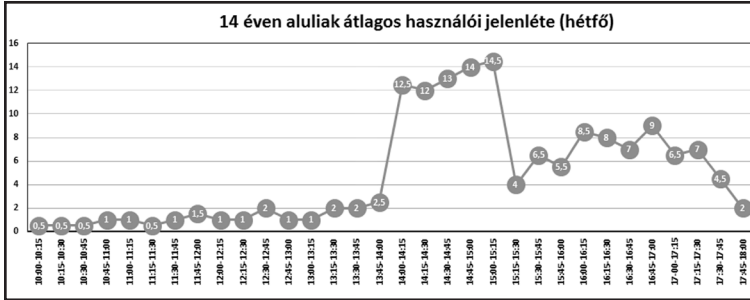
A dokumentumok kölcsönzésének tekintetében elmondhatjuk, hogy a könyvtárhasználók közel 50 százaléka kölcsönözött a vizsgált időszakban. A nem kölcsönzők jelentős százaléka a könyvtári látogatás során csak visszahozta a nála lévő dokumentumokat, új kölcsönzést nem kezdeményezett.

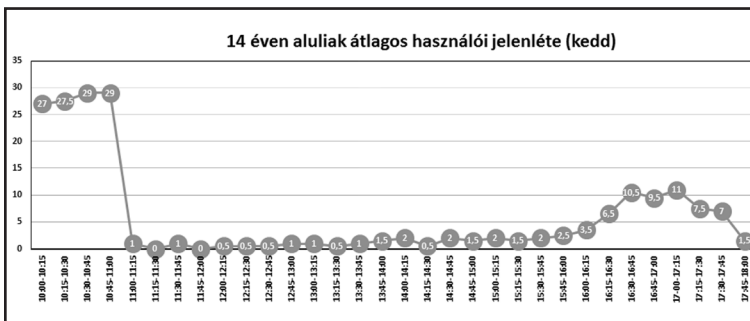
A következő grafikonokon naponként látható az átlagos használói jelenlét kétheti átlaga. Az első grafikon a 14 éven aluli, a második a felnőtt, a harmadik pedig a teljes látogatottságot tükrözi a nyitvatartási idő 15 perces felosztásában. Ezek az adatok azt tükrözik, hogy az adott időpontban hány gyermek, illetve felnőtt veszi igénybe a könyvtár szolgáltatásait. A 14 éven aluliak kiugró adatai csoportos látogatást jelezhetnek (a gyermek- és zenei könyvtárban, illetve a Városi Archívumban).

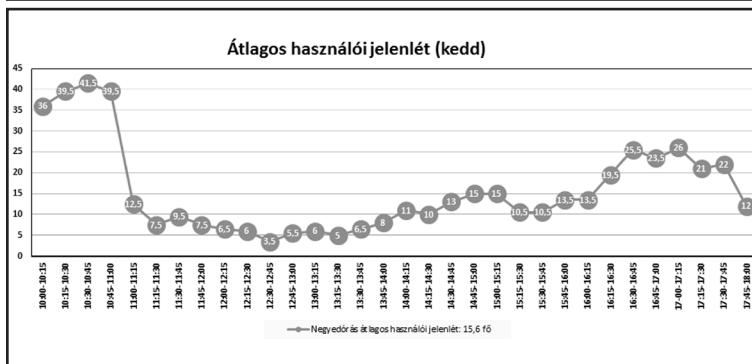
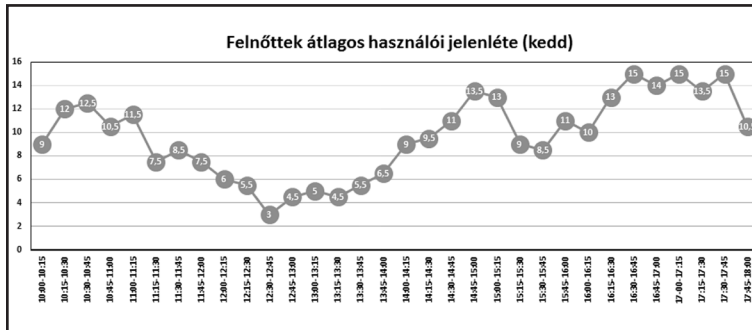
A grafikonok nem tükrözik a könyvtár részlegeinek kihasználtságát, hiszen a felnőtt korú használók akár kísérőként is megjelenhetnek a gyermekkönyvtárban, illetve nem biztos, hogy belépnek a felnőtt könyvtár olvasói terébe, hiszen használhatják a folyóirat olvasót, illetve az internetezési lehetőséget, esetleg a könyvtár közösségi tereit. A Hamvas Béla Városi Könyvtárat ugyanis nemcsak kölcsönző helyként használják a városlakók, hanem közösségi térként is, hiszen ez az egyetlen hely Százhalombattán, ahol hétköznap 8, szombaton 4 órán át kulturált környezetben tölthetik el az időt.

Hétfő

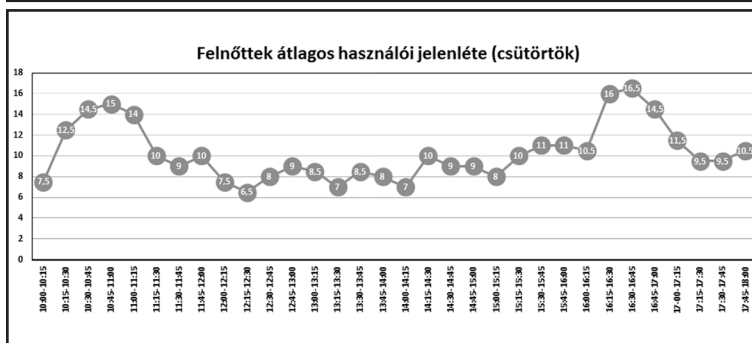
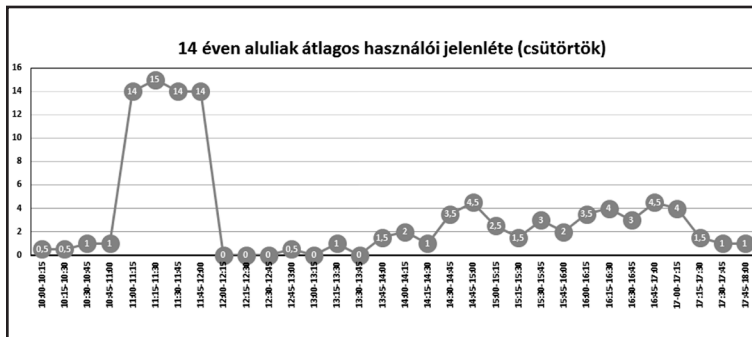

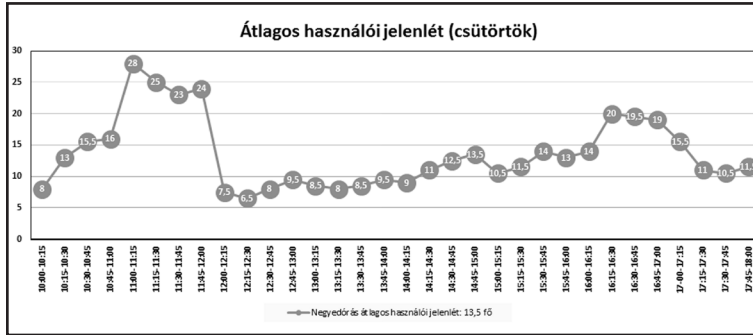
Kedd

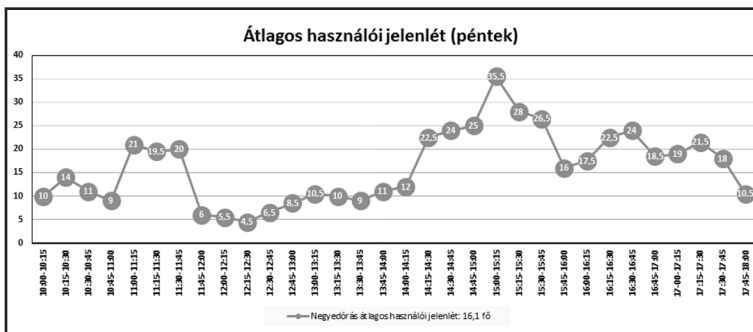
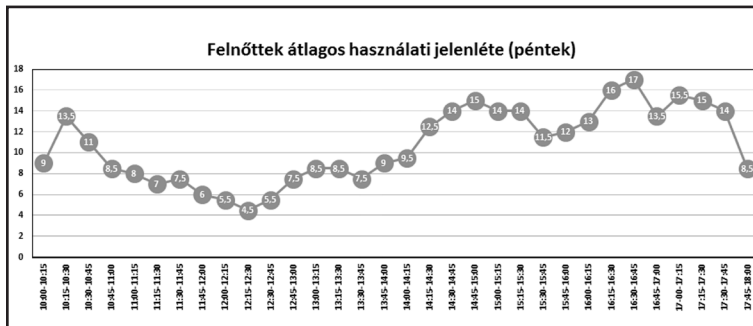
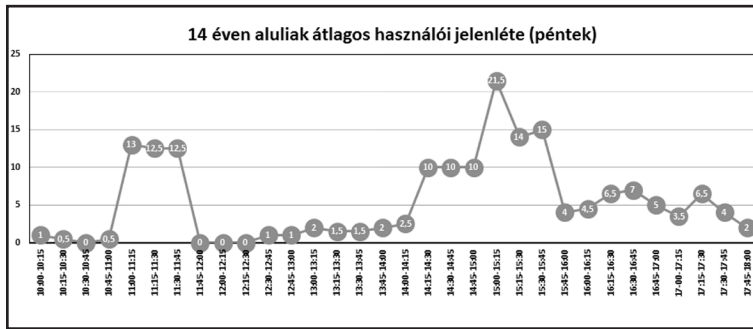

Csütörtök

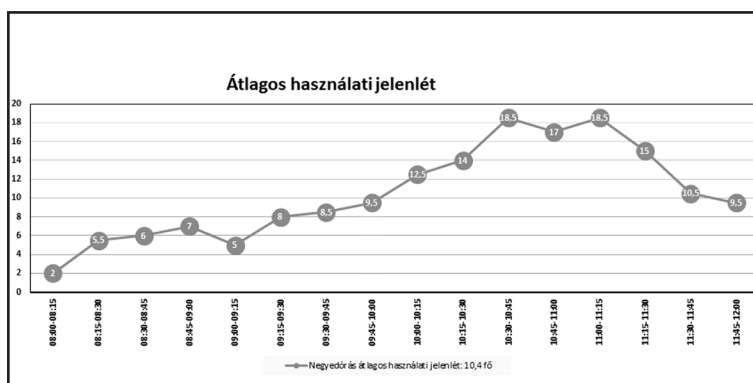
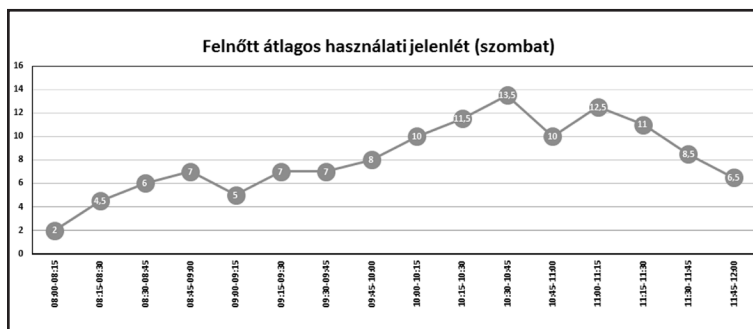
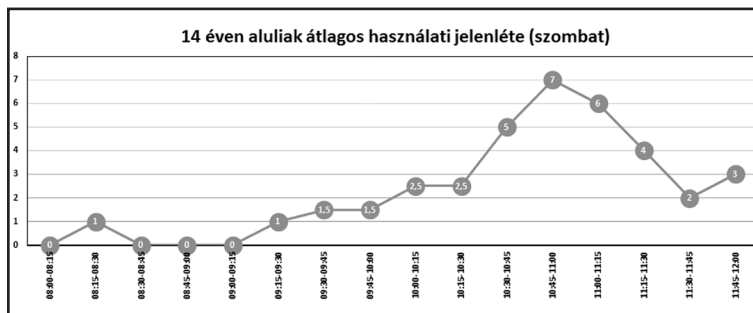

Péntek

Szombat

Összefoglalás

Összességében elmondhatjuk, hogy a százhalombattai Hamvas Béla Városi Könyvtárban a használói jelenlét folyamatos, a nyitvatartási idő alatt átlagosan és folytonosan 10-16 fő veszi igénybe a könyvtár szolgáltatásait. A vizsgált időszakban naponta 140 személy látogatott el hozzánk.

Az átlagos használati idő 28,6 perc. A legtöbb időt – átlagosan 44 percet – az aktív korú férfi könyvtárhasználók töltik az intézményben, a legkevesebbet – 23 percet – az aktív korú nők. A látogatottsági vizsgálat adatainak elemzése alatt merült fel a gondolat, hogy a legközelebbi felmérés során, az úrlapon szerepeltessünk a könyvtár különböző

részlegeinek (pl. internet, folyóirat olvasó stb.) használatára vonatkozó kérdéseket is. Ezáltal árnyaltabb képet kaphatunk szolgáltatásaink igénybevételéről, a különböző részlegek leterheltségéről.

A következő látogatottsági vizsgálatot 2016 őszére tervezzük.

Bajnok Tamara

„A KÖNYVTÁR, AMI ÖSSZEKÖT” 2015.

Véget ért az Országgyűlési Könyvtár szervezésében 2011 óta megrendezett, immár hagyományosnak nevezhető „A könyvtár, ami összeköt” ösztöndíjpályázat 2015. évi programja.

Az idei évben pályázat után meghívott tizenkilenc résztvevő programzáró beszámolójában egyöntetűen kiemelte, hogy intenzív és eredményes könyvtáros továbbképzésen vehettek részt. Számos jó gyakorlatot láttak a meglátogatott intézményekben, könyvtárakban, ötleteket kaphattak a meghallgatott előadásokon, tapasztalatcseréken, és mindezek mellett új szakmai és emberi kapcsolatokkal is gazdagodhattak. Olyan konferenciákon vehettek részt, amelyeken a könyvtár új útjait, a modern szolgáltatásokat ismerhették meg. Idén bekapcsolódhattak az Országos Könyvtári Napok budapesti és vidéki rendezvényeibe is. Az őket fogadó könyvtárakban végzett néhány napos szakmai gyakorlat nem csupán a tanulás, a tapasztalatszerzés, de a további együttműködés lehetőségét is megteremtette. A vendéglátó könyvtárak munkatársai pedig a határon túli magyar könyvtárak munkájáról, nemzetmegtartó szerepéről hallhattak.

A programban résztvevő könyvtárak a látogatások sorrendjében:

Országgyűlési Könyvtár, kecskeméti Katona József Könyvtár, egri Bródy Sándor Megyei és Városi Könyvtár, Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár (Központi Könyvtár, Budafoki Könyvtár, Kelenföldi Könyvtár, Márai Sándor Könyvtár, Ugocsa Utcai Könyvtár), Központi Piarista Könyvtár, Pannonhalmi Apátság Könyvtára, Esztergomi Hittudományi Főiskola Könyvtára, Országos Széchényi Könyvtár, Központi Statisztikai Hivatal Könyvtára, Országos Pedagógiai Könyvtár és Múzeum, Országos Idegennyelvű Könyvtár, Budapesti Corvinus Egyetem Egyetemi Könyvtár és Levéltár, Nemzeti Közszerkeleti Egyetem Könyvtára, Magyar Nemzeti Digitális Archívum és Filmintézet könyvtára, Állambiztonsági Szolgálatok Történelmi Levéltára, MTA Könyvtár és Információs Központ, ELTE Egyetemi Könyvtár.

Lapunk – ugyancsak a hagyományoknak megfelelően – a résztvevők körében készült kórinterjúban foglalkozik az idei program tapasztalataival.